SOK-yhtymä

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2016

Hallituksen toimintakertomus

Toimintaympäristön kehitys

Vuonna 2016 talouden kehitys oli ennakoitua parempaa ja Suomen talous palasi monen vuoden jälkeen kasvu-uralle. Kasvu perustui kotimaiseen kysyntään, erityisesti yksityisen kulutuksen kasvuun, ja rakennusalan investointeihin. Vienti kuitenkin jäi maailman kaupan kasvua hitaammaksi. Kulutuksen kasvua tukivat mm. kotitalouksien reaalitulojen kasvu, ennakoitua parempi työllisyyskehitys ja kuluttajien luottamuksen vahvistuminen omaan talouteen ja Suomen kehitykseen. Myös vähittäiskauppa kääntyi viime vuonna lievään kasvuun. Vuoden 2016 alussa vapautuneita aukioloja hyödynnettiin erityisesti marketkaupassa ja ne onnistuivat kasvattamaan hieman liikevaihtoaan hintakilpailusta huolimatta.

Suomi on päässyt kasvu-uralle, mutta kirittävää riittää. Lähivuosina kasvun odotetaan jäävän aiempia noususuhdanteita selvästi vaimeammaksi. Viennin odotetaan lähtevän maltilliseen kasvuun Suomen vientimaiden kysynnän elpyessä. Maailman talouteen liittyy kuitenkin poliittisia ja taloudellisia epävarmuuksia, jotka voivat vaikuttaa viennin kehittymiseen. Suomen julkisen talouden epätasapaino ei kuitenkaan korjaannu ilman viennin ja investointien vahvempaa elpymistä. Vuonna 2017 yksityisen kulutuksen kasvua Suomessa hidastaa käytettävissä olevien tulojen vähentyminen. Tähän vaikuttavat mm. inflaation nopeutuminen ja kilpailukykysopimuksen mukaiset pienet sopimuskorotukset. Työllisyyden ennakoidaan kuitenkin kehittyvän parempaan suuntaan. Vähittäiskaupan ennakoidaan lähivuosina kasvavan maltillisesti. Kasvu on kuitenkin riippuvainen työllisyyden kehityksestä.

S-ryhmän kehitys 1.1.–31.12.2016

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti vuonna oli 2016 11 020 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 2,0 prosenttia.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain	**Milj. €**
Marketkauppa yhteensä*	7 755
Prisma*	3 451
S-market	3 322
Sale ja Alepa	978
Muu marketkauppa	5
Rautakauppa	197
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	1 543
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	300
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	793
Auto- ja autotarvikekauppa	339
Maatalouskauppa	76
Muut	15
S-ryhmä yhteensä*	**11 020**

* Sisältää lähialueiden (Baltia ja Pietari) vähittäismyynnin.

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 1 633 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 632 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä oli vuoden 2016 lopussa 20 ja paikallisosuuskauppojen seitsemän.

Bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi vuoden 2016 aikana 97 028 uutta jäsentä. Asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli vuoden lopussa 2 292 039. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 353 miljoonaa euroa.

S-ryhmän investoinnit olivat 511 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 558 miljoonaa euroa.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 292 miljoonaa euroa voitollinen, kun tulos edellisenä vuonna oli 299 miljoonaa euroa. Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 269 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 289 miljoonaa euroa. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 23 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 9 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Baltian alueella ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–31.12.2016

SOK-yhtymän liikevaihto 1.1.–31.12.2016 oli 7 074,0 miljoonaa euroa, jossa on 0,5 prosenttia kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

SOK-yhtymän liikevoitto oli 27,0 miljoonaa euroa (11,1 milj. €). Matkailu- ja ravitsemiskaupan sekä pankkitoiminnan positiivisilla tuloskehityksillä oli merkittävin vaikutus liikevoiton kasvussa. Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 6,3 prosenttia (6,3 %) eli 445 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymä	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Liikevaihto, milj. €	7 074	7 038	7 286
Liikevoitto, milj. €	27,0	11,1	43,1
Liikevoitto, %	0,4	0,2	0,6
Oman pääoman tuotto-%	1,8	0,1	5,5
Omavaraisuusaste, %	37,0	37,0	38,3

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liiketulosta.

	Liikevaihto Milj. €	± % ed. v.	Liiketulos M€	Muutos M€
Marketkauppa	397	-11,3	-26,3	+1,0
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	255	-1,4	+24,1	+5,1
Hankinta- ja palvelutoiminta	6 428	+0,3	+3,1	-1,8
Kiinteistöliiketoiminta	82	+19,8	+17,2	+2,9
Pankkitoiminnan tulos			+8,2	+2,5
Sisäiset eliminoinnit ja muut	-93	-39,2	+0,3	+1,2
SOK-yhtymä yhteensä	**7 035**	**+0,5**	**+26,6**	**+11**

Rahoitus

SOK-yhtymän rahoitustilanne on ollut erinomainen koko vuoden. SOK-yhtymän korolliset nettovelat olivat joulukuun lopussa 2,8 miljoonaa euroa (-79,3 milj. €) ja velkaantumisaste (gearing) 0,4 prosenttia (-12,9 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste oli 37,0 prosenttia (37,0 %).

SOK-yhtymällä oli joulukuun lopussa likvidejä varoja 184,2 miljoonaa euroa (249,9 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömänä 60,0 miljoonan euron (180,0 milj.€) määräiset pitkäaikaiset sitovat luottolimiitit sekä 57,0 miljoonan euron (17,0 milj. €) määräiset tililimiitit.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttöomaisuuteen olivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla 93,1 miljoonaa euroa (48,2 milj. €). Investoinneista merkittävä osa liittyi logistiikka- ja terminaalikiinteistöihin sekä tietojärjestelmiin. Lisäksi investoitiin kotimaan matkailu- ja ravitsemiskauppaan sekä hankittiin Radisson Blu Espoon kiinteistö.

Pysyvien vastaavien realisoinnit katsauskaudella olivat 33,9 miljoonaa euroa (24,6 milj. €). Pysyvien vastaavien realisoinnit koostuivat osake- ja kiinteistömyynneistä, joista suurin oli Hankkija Oy:n osakkeiden viimeinen maksuerä, joka on tuloutettu IFRS:n mukaan tilikaudella 2013.

Henkilöstö

Tilikauden aikana SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä (aktiiviset työsuhteet) oli 5 849 (2015: 7 778, 2014: 8 232).

SOK-yhtymän aktiivisessa työsuhteessa oleva henkilömäärä oli vuoden 2016 lopussa 6 628, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 355 (20 %) ja tytäryhtiöiden 5 273 henkilöä (80 %). Henkilömäärä väheni edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 556 henkilöllä (8 %). Henkilöstöstä työskenteli ulkomailla yhteensä 3 334 henkilöä (50 %). Vuoden aikana henkilöstömäärän vähenemiseen vaikuttivat henkilöstövähennykset ja liikkeenluovutukset SOK:lla ja tytäryhtiöissä sekä henkilöstömuutokset lähialueilla.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

Marketkauppa käsittää Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa on viisi Prisma-yksikköä Tallinnassa sekä kaksi yksikköä Tartossa ja yksi Narvassa. Latvian Riiassa on toiminnassa kolme Prismaa, kun toukokuun lopussa suljettiin yksi yksikkö vuokrasopimuksen päätyttyä ja toinen yksikkö kesäkuussa, koska rakennus asetettiin käyttökielto on viranomaisten toimesta rakenneteknisistä syistä. Liettuan Vilnassa sijaitsee kaksi Prismaa, samoin Kaunasissa. Pietarissa on toiminnassa 17 Prismaa.

Marketkaupan liikevaihto oli 397 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna 11 prosenttia, mihin vaikuttivat osaltaan yksiköiden sulkeminen Latviassa, ruplan valuuttakurssi ja kilpailun kiristyminen kaikilla markkina-alueilla. Marketkaupan liiketulos oli 1,0 miljoonaa euroa edellisvuotta parempi. Marketkaupan investoinnit olivat 1,7 miljoonaa euroa, jotka olivat kaluston korvausinvestointeja.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2016 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Suomessa matkailu- ja ravintolakaupan markkinat olivat vahvassa kasvussa vuonna 2016. Sokotel Oy:n liikevaihto vuonna 2016 oli 210,9 miljoonaa euroa, joka laski edellisestä vuodesta 3,1 prosenttia. Liikevaihdon lasku johtui Break Sokos Hotel Caribian liiketoiminnan myynnistä loppuvuonna 2015 ja käynnissä olevista uudistushankkeista. Sokotel Oy:n liiketulos parani selvästi edellisestä vuodesta saavuttaen yli 10 prosentin tason pääosin hyvän majoituskaupan vertailukelpoisen liikevaihdon kehityksen ansiosta.

Tallinnassa matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto oli 18,5 miljoonaa euroa kasvaen 3,7 prosenttia edellisvuodesta. AS Sokotelin liiketulos oli hieman edellisvuotta heikompi kustannustason noususta johtuen.

Pietarissa matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavan OOO Sokotelin liikevaihto oli 25,6 miljoonaa euroa, joka kasvoi edellisestä vuodesta 11,2 prosenttia. Paikallisessa valuutassa liikevaihto kasvoi 18,5 prosenttia. OOO Sokotelin liiketulos oli edellistä

vuotta selvästi parempi saavuttaen uuden ennätyksen pääosin markkinaa paremman liikevaihdon kehityksen ansiosta.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan investoinnit olivat vuonna 2016 yhteensä 9,7 miljoonaa euroa. Näistä Suomeen tehtiin 9,1 miljoonaa euroa, Venäjälle 0,3 miljoonaa euroa ja Viroon 0,3 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin hotelliyksiköiden uudistusinvestoinneista.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintapalveluista, Inex Partners Oy:n tuottamista logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuotetuista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista sekä hallintopalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 6 428,5 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi edellisvuoden vertailukelpoiseen liikevaihtoon verrattuna 1,5 prosenttia. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketulos oli hieman edellisvuotta parempi.

Hankinta- ja palvelutoiminnan vuoden 2016 investoinnit olivat yhteensä 35,6 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin tietojärjestelmähankinnoista.

Kiinteistöliiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto koostuu SOK-yhtymän kiinteistöomistuksien vuokra- sekä kiinteistöpalvelutuotoista. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto oli 82,5 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisvuoden vertailukelpoiseen liikevaihtoon 3,8 prosenttia. Kiinteistöliiketoiminnan liiketulos oli hieman edellisvuotta parempi sekä selvästi voitollinen.

Kiinteistöliiketoiminnan vuoden 2016 investoinnit, yhteensä 45,9 miljoonaa euroa, olivat pääosin logistiikka- ja terminaalikiinteistöihin liittyviä investointeja. Lisäksi hankittiin Radisson Blu Espoon kiinteistö.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oy. S-Pankki-konsernin toimintoja keskitettiin ja yhtiörakennetta yksinkertaistettiin alkuvuoden aikana. Maaliskuun alussa FIMin välitys- ja säilytyspalvelut sekä arvo-osuustilit siirrettiin S-Pankkiin. Kesäkuussa S-Pankki osti loput FIM Oyj:n osakekannasta ja S-Pankin hallitus hyväksyi sulautumissuunnitelman, jonka mukaisesti FIM Oyj fuusioitiin S-Pankkiin marraskuussa 2016.

Alkuvuoden merkittävin tuoteavaus oli ABC-ketjun kanssa yhteistyössä lanseerattu mobiilitankkauspalvelu, jossa polttonesteen maksaminen tapahtuu älypuhelimella.

S-Pankin talletuskanta oli kesäkuun lopussa 4 547,0 miljoonaa euroa (4 112,0 milj. €) ja luottokanta 3 492,2 miljoonaa euroa (2 831,1 milj. €). S-Pankki-konsernin vakavaraisuus oli 15,1 prosenttia (14,3 %). S-Pankki-konsernin liiketulos oli kesäkuun lopussa 22,3 miljoonaa euroa (16,6 milj. €). SOK-yhtymän omistusosuutta (37,5 %) vastaava IFRS-oikaistu osuus tilikauden tuloksesta oli 8,2 miljoonaa euroa. S-pankin tulokseen vaikutti voimakkaasti osakkeiden myynnistä johtunut kertaluonteinen voitto.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade -konsernin liikevaihto oli noin 4 708 miljoonaa euroa. Konsernin harjoittaman liiketoiminnan volyymin kasvua selittää pääosin Norjan tytäryhtiön täysiaikainen toiminta tilikaudella 2016 verrattuna aikaisempaan tilikauteen, jolloin Norjan liiketoiminta käynnistyi lokakuussa 2015. SOK:n omistusosuus North European Oil Trade Oy:stä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat muun muassa Pietarin ja Baltian Prismoihin sijoittava kiinteistörahastoyhtiö Russian and Baltics Retail Properties Ky, pakasteiden hankinta- ja logistiikkapalveluja tuottava SOK:n tytäryhtiön Inex Partners Oy:n osakkuusyhtiö Finnfrost Oy, Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaikutus SOK-yhtymälle oli 11,8 miljoonaa euroa (8,0 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

SOK osti kiinteistöosakeyhtiöt Lempäälän Terminaalin ja Limingan Terminaalin maaliskuussa. Helmikuussa perustettiin Kiinteistö Oy Pohjanmaan terminaali ja kesäkuussa ostettiin Espoon Radisson Blu -hotellin kiinteistö Kiinteistö Oy Otapuisto. Kiinteistöyhtiö Lohjan Karnaistenkatu 40 myytiin toukokuussa. SOK Takauksen vähemmistö on ostettu omaan hallintaan.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallituksen puheenjohtajana vuonna 2016 on toiminut Taavi Heikkilä. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat vuonna 2016 toimineet toimitusjohtaja Heikki Hämäläinen, toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää, toimitusjohtaja Hannu Krook, toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko, toimitusjohtaja Matti Niemi ja toimitusjohtaja Jouko Vehmas. Hallituksen varapuheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Matti Niemi.

Tilintarkastajana on tilikaudella 2016 toiminut KHT tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Rajala.

SOK:n hallintoneuvosto on nimittänyt SOK:n hallitukseen 1.1.2017 alkavaksi vuoden toimikaudeksi toimitusjohtaja Matti Niemen (varapuheenjohtaja), toimitusjohtaja Heikki Hämäläisen, toimitusjohtaja Tapio Kankaanpään, toimitusjohtaja Hannu Krookin, toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakon ja toimitusjohtaja Olli Vormiston. Hallituksen puheenjohtajana toimii SOK:n pääjohtaja Taavi Heikkilä.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän johtamisessa on SOK:n konsernijohtoryhmä. Konsernijohtoryhmään ovat vuoden 2016 aikana kuuluneet S-ryhmän liiketoimintojen

ketjunohjauksesta vastaava kenttäjohtaja, pääjohtajan sijainen Arttu Laine, taloudesta ja hallinnosta vastaava johtaja, CFO Jari Annala, henkilöstötoiminnoista vastaava johtaja Susa Nikula, SOK:n liiketoiminnoista vastaava johtaja Jorma Vehviläinen ja asiakkuudesta, viestinnästä ja digitaalisista palveluista vastaava johtaja Veli-Pekka Ääri. Konsernijohtoryhmän sihteerinä on toiminut lakiasiainjohtaja Seppo Kuitunen. Lisäksi konsernijohtoryhmän jäseneksi on tammikuussa 2017 nimitetty strategiajohtaja Sebastian Nyström.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

S-ryhmällä on yhteiset riskienhallintaperiaatteet, joihin SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikka pohjautuu. SOK:n hallitus on käsitellyt ja hyväksynyt riskienhallintapolitiikan, jossa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallintatyö on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti huomioiden strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

SOK:n konsernijohtoryhmä tarkastelee vuosittain S-ryhmän strategisia riskejä, ja SOK:n hallitus vahvistaa riskit. Merkittävimmät S-ryhmän lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät päivittäistavarakaupan kannattavuuden ja kilpailukyvyn sekä käyttötavarakaupan tuloksellisuuden varmistamiseen kaupan alan muutoksessa. Digitalisaatio tuo toimialalle uusia mahdollisuuksia, joiden hyödyntämisessä keskeistä on oikea-aikaisuus ja oikea kohdentaminen. Toiminnan tehokkuutta kehitetään mm. uuden päivittäistavarakaupan logistiikkakeskuksen käyttöönotolla sekä isoilla tietojärjestelmähankkeilla. SOK tukee näitä hankkeita aktiivisella ja laaja-alaisella riskienhallinnalla. Sääntelyn muutoksiin liittyvien riskitekijöiden osalta SOK varautuu erityisesti EU:n uuden tietosuoja-asetuksen voimaantuloon. SOK-yhtymän oman liiketoiminnan keskeiset lähiajan riskit liittyvät toimintojen kannattavuuden kehittymiseen erityisesti Baltian maissa ja Venäjällä.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on SOK:n hallituksen vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ja niihin liittyvät toimenpiteet kuvataan S-ryhmän vuosikatsauksessa, joka julkaistaan keväällä 2017 osoitteessa vuosikatsaus.s-ryhma.fi.

Alkaneen vuoden näkymät

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitys kotimaassa ja lähialueilla on merkittävä tekijä SOK-yhtymän toimintojen menestymiselle. Suomen talous on palannut kasvu-uralle. Yksityinen kulutus ja investoinnit ovat kohentuneet, mutta kasvun ennakoidaan jäävän vaisuksi vuonna 2017. Huolimatta öljyn hinnan noususta loppuvuonna 2016 Venäjän talouskasvun arvellaan myös jäävän hitaaksi kuluvana vuonna. Kuitenkin yksityisen kulutuksen odotetaan kasvavan hieman ja kuluttajien luottamus on jo parempi Venäjällä kuin se on ollut. Baltian maissa markkinat ja taloustilanne ovat olleet ja tulevat jatkumaan vaativina. Edellä mainitut seikat aiheuttavat yhä haasteita kuluvan vuoden tuloskehitykselle.

Liiketoiminnoissa, sekä matkailu- ja ravitsemiskaupassa että marketkaupassa jo toteutettujen ja edelleen jatkettavien tehostamistoimenpiteiden myötä SOK-yhtymän liiketoimintojen tulosten uskotaan haastavasta markkinatilanteesta huolimatta parantuvan kuluneen vuoden tasosta. Kotimaan matkailu- ja ravitsemiskaupan tulosta tulee vuonna 2017 rasittamaan kulunutta vuotta suuremmat investoinnit verkoston kehittämiseen. Venäjän ja Baltian markkinoiden haasteellisista näkymistä huolimatta marketkaupan tuloksen odotetaan kokonaisuudessaan paranevan verkostokehityksen ja tehostamistoimenpiteiden seurauksena verrattuna edelliseen vuoteen.

Hankinta- ja palvelutoiminnan merkittävimmät riskit lähivuosina liittyvät uuteen päivittäistavaroiden logistiikkakeskukseen Sipoossa. Toiminnan sujuvalla käynnistymisellä Sipoossa kesäkuusta 2016 alkaen ja vanhan logistiikkakeskuksen hallitulla alasajolla Espoossa vaiheittain vuosien 2016–2018 aikana on merkittävä vaikutus hankinta- ja palvelutoiminnalle.

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä

SOK:n jakokelpoinen ylijäämä on 594 473 024,34 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 46 366 521,86 euroa. Hallitus esittää, että osuuspääoman korkoa maksetaan 10 321 966,00 euroa, hallintoneuvoston käyttörahastoon siirretään 50 000,00 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämätilille jätetään 35 994 555,86 euroa.

SOK:n taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. SOK:n maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan SOK:n maksukykyä.

Helsingissä 10.2.2017

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liikevaihto	7 074,0	7 038,4
Liiketoiminnan muut tuotot	1,5	2,0
Materiaalit ja palvelut	-6 424,7	-6 336,9
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-214,2	-258,8
Poistot ja arvonalentumiset	-61,9	-62,8
Liiketoiminnan muut kulut	-359,4	-378,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	11,6	7,7
Liikevoitto (-tappio)	**27,0**	**11,1**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-4,4	-2,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	0,2	0,3
Tulos ennen veroja	**22,8**	**9,4**
Tuloverot (+/-)	-11,2	-8,8
Tilikauden tulos	**11,6**	**0,6**
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	13,7	3,3
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	-2,1	-2,6
	11,6	0,6

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tilikauden tulos	11,6	0,6
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	10,5	-2,9
Kurssierot nettoinvestoinneiksi luokitelluista lainoista ulkomaisiin yksiköihin	2,7	0,5
Rahavirran suojaukset	3,5	-1,0
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	2,5	-5,4
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi		
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-0,4	-0,4
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	18,7	-9,2
Tilikauden laaja tulos	**30,3**	**-8,6**
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	32,4	-6,0
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	-2,1	-2,6
	30,3	-8,6

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2016	31.12.2015
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	385,9	318,0
Sijoituskiinteistöt	37,7	34,8
Aineettomat hyödykkeet	67,2	57,9
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	177,5	161,8
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	98,9	78,2
Laskennalliset verosaamiset	27,2	29,1
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**794,4**	**679,8**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	182,9	163,2
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	577,7	544,9
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	10,0	32,7
Rahavarat	184,2	249,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**954,9**	**990,3**
Varat yhteensä	**1 749,3**	**1 670,1**
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	174,3	172,0
Sidotut rahastot	24,7	19,6
Kertyneet voittovarat	442,4	419,1
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	**641,3**	**610,7**
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	**5,2**	**5,8**
Oma pääoma yhteensä	**646,5**	**616,5**
Pitkäaikaiset velat		
Lisäosuuspääoma		12,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	169,0	131,3
Pitkäaikaiset korottomat velat	27,9	28,4
Varaukset	13,5	11,2
Laskennalliset verovelat	14,7	12,2
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**225,1**	**195,8**
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	18,0	26,6
Lyhytaikaiset korottomat velat	112,4	113,7
Ostovelat	732,8	705,2
Varaukset	6,7	7,6
Tilikauden verovelka	7,8	4,6
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**877,7**	**857,7**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**1 749,3**	**1 670,1**

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Liitetieto/Viite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
LIIKETOIMINTA			
Liiketulos		27,0	11,1
Oikaisut liiketulokseen	(A)	25,8	26,2
Käyttöpääoman muutos	(B)	-22,3	54,8
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**30,5**	**92,1**
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-0,7	0,1
Muut rahoituskulut		-0,0	-17,5
Muut rahoitustuotot		0,4	29,7
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,1	0,1
Maksetut välittömät verot		-4,6	-3,2
Liiketoiminnan rahavirta		**25,6**	**101,4**
INVESTOINNIT			
Hankitut tytäryhtiöt vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-23,7	
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		0,2	
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin		-9,6	-21,5
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-25,9	-13,0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-34,0	-13,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		33,7	25,1
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		0,7	-8,8
Saadut osingot investoinneista		0,2	0,7
Investointien rahavirta		**-58,3**	**-31,1**
RAHOITUS			
Pitkäaikaisten lainojen nostot			1,5
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut			-0,2
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-0,2	-0,5
Maksetut korot		-2,8	-3,8
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-10,0	
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-10,0	
Saadut korot		4,5	1,6
Osuuspääoman lisäys		2,3	2,6
Lisäosuuspääoman lunastus		-12,8	
Maksetut osuuspääoman korot		-5,9	-0,2
Rahoituksen rahavirta		**-34,8**	**1,1**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-67,6**	**71,4**
Rahavarat tilikauden alussa		**249,4**	**178,8**
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		**2,3**	**-0,8**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-67,6**	**71,4**
Rahavarat tilikauden lopussa		**184,2**	**249,4**
Oikaisut liikevoittoon	(A)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-0,4	-0,2
Poistot ja arvonalentumiset		61,9	62,8
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-35,6	-36,4
		25,8	26,2
Käyttöpääoman muutos	(B)		
Liikesaamisten muutos		-32,9	20,5
Vaihto-omaisuuden muutos		-19,7	11,6
Korottomien velkojen muutos		30,3	22,7
		-22,3	54,8

Lyhytaikaisten lainojen laina-aika on lyhyempi kuin 3 kuukautta.
Rahavirtalaskelma sisältää sekä jatkuvien, että lopetettujen toimintojen rahavirrat.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								
	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Vararahasto	Hallinto-neuvoston käyttörahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	**Oma pääoma yhteensä**
Oma pääoma									
1.1.2015	169,4	7,2	18,5	0,0	-20,6	430,0	604,5	2,0	606,5
Kauden laaja tulos		-6,1			-2,8	3,3	-5,6	-2,6	-8,2
Osuuspääoman lisäys	2,6						2,6		2,6
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutokset, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa						9,7	9,7	6,5	16,1
Muut muutokset						-0,4	-0,4		-0,4
31.12.2015	**172,0**	**1,1**	**18,5**	**0,0**	**-23,4**	**442,5**	**610,7**	**5,8**	**616,5**
Kauden laaja tulos		5,1			14,1	13,7	32,9	-2,1	30,8
Osuuspääoman lisäys	2,3						2,3		2,3
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutokset, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa								1,5	1,5
Muut muutokset						-4,6	-4,6		-4,6
31.12.2016	**174,3**	**6,1**	**18,5**	**0,0**	**-9,3**	**451,7**	**641,3**	**5,2**	**646,5**

Kesäkuussa 2016 lunastettiin kaikki lisäosuudet niiden nimellisarvostaan 12,8 miljoonasta eurosta. Lisäosuudet on mitätöity.
Lisäosuuksille maksettiin lunastushetkeen kertynyt ja SOK:n sääntöjen sallima korko.

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Tilinpäätöstiedotteen laatimisessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2015 tilinpäätöksessä, ja lisäksi tilikaudella 2016 voimaan tulleita IAS/IFRS -standardi- ja tulkintamuutoksia. Näillä standardi- ja tulkintamuutosten käyttöönotoilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Segmentti-informaatio 31.12.2016

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta. Kiinteistöliiketoiminnan käyttöpääoma sisältyy hankinta- ja palvelutoiminnan segmentin käyttöpääomaan.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistöliiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	**396,7**	**255,0**	**6 428,5**	**82,5**		**-92,6**	**7 070,2**
Liiketulos	**-26,3**	**24,1**	**3,1**	**17,2**	**8,2**	**0,3**	**26,6**
Investoinnit	**1,7**	**9,7**	**35,6**	**45,9**		**0,3**	**93,1**
Realisoinnit	**0,1**	**0,1**	**33,4**	**0,3**			**33,9**
Käyttöpääoma	**0,0**	**3,2**	**-22,8**	**0,0**		**-2,6**	**-22,2**

Liikevaihdon täsmäytys	
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	7 070,2
Konsernieliminoinnit	3,8
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS	7 074,0
Tuloksen täsmäytys	
Raportoitavien segmenttien liiketulos	26,6
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:	
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)	2,2
Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos	28,8
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-0,2
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,4
Varauksien muutokset	-8,3
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot	0,8
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-0,8
IFRS oikaisut	2,1
Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS	**22,8**
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot	
Kotimaa	6 632,1
Ulkomaat	441,9
Liikevaihto yhteensä	7 074,0
Marketkauppa	396,6
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	258,8
Hankinta- ja palvelutoiminta	6 336,1
Kiinteistötoiminta	82,5
Liikevaihto yhteensä	7 074,0
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet	
Kotimaa	425,8
Ulkomaat	65,0
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä	490,8

Segmentti-informaatio 31.12.2015

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta. Kiinteistöliiketoiminnan käyttöpääoma sisältyy hankinta- ja palvelutoiminnan segmentin käyttöpääomaan.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistöliiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	**447,5**	**258,6**	**6 412,0**	**68,8**		**-152,3**	**7 034,6**
Liiketulos	**-27,3**	**18,9**	**1,6**	**13,9**	**5,6**	**2,9**	**15,6**
Investoinnit	**2,0**	**4,0**	**15,8**	**25,8**		**0,5**	**48,1**
Realisoinnit	**0,6**	**0,0**	**22,8**	**1,7**		**0,5**	**24,6**
Käyttöpääoma	**-3,1**	**2,2**	**-33,1**	**0,0**		**-2,5**	**-36,5**

Liikevaihdon täsmäytys	
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	7 034,6
Konsernieliminoinnit	3,8
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS	7 038,4
Tuloksen täsmäytys	
Raportoitavien segmenttien liiketulos	15,6
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:	
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)	1,3
Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos	16,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-0,4
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-3,1
Varauksien muutokset	-3,2
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot	-0,8
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-4,4
IFRS oikaisut	4,4
Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS	**9,4**
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot	
Kotimaa	6 547,7
Ulkomaat	490,7
Liikevaihto yhteensä	7 038,4
Marketkauppa	447,5
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	262,4
Hankinta- ja palvelutoiminta	6 259,6
Kiinteistötoiminta	69,0
Liikevaihto yhteensä	7 038,4
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet	
Kotimaa	347,5
Ulkomaat	63,3
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä	410,8

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2016	581,3	90,7	181,4
Liiketoimintojen yhdistäminen	11,7		
Muuntoerot	28,2		0,5
Lisäykset	93,8	0,1	31,1
Vähennykset	-25,9	-6,0	-25,4
Siirrot erien välillä	-10,6	13,9	-3,3
Hankintameno 31.12.2016	**678,6**	**98,7**	**184,2**
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2016	-263,3	-55,8	-123,4
Liiketoimintojen yhdistäminen	-3,1		
Muuntoerot	-14,2		-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	28,7	-1,5	25,4
Tilikauden poistot	-40,4	-3,6	-18,5
Arvonalentumiset	-0,4		0,0
Kertyneet poistot 31.12.2016	**-292,7**	**-60,9**	**-116,9**
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	**318,0**	**34,8**	**57,9**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**385,9**	**37,7**	**67,2**
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2015	509,2	89,2	183,3
Muuntoerot	-8,6		-0,1
Lisäykset	98,0	0,1	13,7
Vähennykset	-13,9	-2,0	-15,7
Siirrot erien välillä	-3,4	3,3	0,1
Hankintameno 31.12.2015	**581,3**	**90,7**	**181,4**
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2015	-243,0	-50,5	-119,4
Muuntoerot	2,9		0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	14,3	-1,0	15,7
Tilikauden poistot	-37,3	-4,2	-16,2
Arvonalentumiset	-0,1	-0,1	-3,6
Kertyneet poistot 31.12.2015	**-263,3**	**-55,8**	**-123,4**
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	**266,2**	**38,7**	**63,9**
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	**318,0**	**34,8**	**57,9**

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten kanssa:

Milj. €	**31.12.2016**	**31.12.2015**
Myynnit	20,1	20,2
Ostot	355,4	338,5
Rahoitustuotot ja -kulut	1,6	0,8
Myyntisaatavat ja muut saamiset	0,7	1,1
Lainasaamiset	33,4	37,5
Ostovelat ja muut velat	61,4	10,7

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, milj. €	**31.12.2016**	**31.12.2015**	**Muutos**
Annetut pantit ja vastuusitoumukset			
Pantit	0,1	0,1	0,0
Takaukset	3,8	4,0	-0,2
Yhteensä	**3,9**	**4,1**	**-0,2**
Muiden velasta annetut vakuudet			
Takaukset yhteisyritysten velasta	87,5	69,4	18,1
Takaukset osuuskauppojen velasta	7,4	7,4	0,0
Yhteensä	**94,9**	**76,8**	**18,1**
Muut muiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset yhteisyritysten vastuista	2,4	21,0	-18,6
Takaukset osuuskauppojen vastuista		0,1	-0,1
Yhteensä	**2,4**	**21,1**	**-18,7**
Muut vastuut			
Remburssivastuut	0,4	0,5	-0,2
Takaisinostovastuut	31,4	33,9	-2,5
Merkintäsitoumukset	10,7	10,7	0,0
Muut vastuut		9,8	-9,8
Yhteensä	**42,1**	**54,4**	**-12,3**

Muut vuokrasopimukset
Konserni vuokralle ottajana
Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	**31.12.2016**	**31.12.2015**	**Muutos**
Yhden vuoden kuluessa	132,4	131,1	8,5
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	595,9	439,0	187,1
Yli viiden vuoden kuluttua	751,6	372,0	404,2
Yhteensä	**1 479,9**	**942,1**	**599,8**

Annetut takaukset koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n puolesta annetuista 39,4 miljoonan euron (39,9 milj. euroa 31.12.2015) velan ja muiden vastuiden takauksista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetuista 50,0 miljoonan euron (50,0 milj. euroa 31.12.2015) velan takauksista.

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille. Tukikirjeiden määrä 31.12.2016 oli 8,9 miljoonaa euroa (71,9 milj. euroa 31.12.2015).

Muut taloudelliset vastuut:
Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 8,7 miljoonaa euroa (6,5 milj. euroa 31.12.2015).

Muut vastuusitoumukset:
Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa.

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti SOK:n vastuu S-Voima Oy:n muuttuvista kustannuksista määräytyy osakkaan käyttämän energian mukaan. Vastuu yhtiön kiinteistä kustannuksista sisältäen myös mm. lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot, puolestaan jakautuu osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa. Yhtiön A-sarjan osakkeet liittyvät markkinasähkön hankintaan, B- ja B1-sarjojen osakkeet tuulivoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan ja C-sarjan osakkeet ydinvoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan, johon S-ryhmä on sittemmin päättänyt olla osallistumatta.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi osakassopimuksessa sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuotanto-yhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. Jo tehtyihin sijoituksiin liittyvää vastuuta omanpääomanehtoisesta rahoituksesta ei ole enää jäljellä. Vieraanpääomanehtoista rahoitusta yhtiön osakkailta ei arvioida tarvittavan.

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoista rahoitusta. SOK:n 31.12.2016 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle osakaslainaa 50,0 miljoonaa euroa (60,0 milj. euroa 31.12.2015) ja pitkäaikaista lainaa 80,5 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa 31.12.2015) sekä North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. euroa 31.12.2015).

Tunnusluvut

SOK-yhtymä:	31.12.2016	31.12.2015
Liikevaihto, milj. €	7 074,0	7 038,4
Liiketulos, milj. €	27,0	11,1
% liikevaihdosta	0,4	0,2
Tulos ennen veroja, milj. €	22,8	9,4
% liikevaihdosta	0,3	0,1
SOK-yhtymä:		
Omavaraisuusaste, %	37,0	37,0
Oman pääoman tuotto, %	1,8	0,1
Gearing, %	0,4	-12,9

Tunnuslukujen laskentakaavat

Omavaraisuusaste, % = $\frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}}$ x 100 %

Gearing, % = $\frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}}$ x 100 %

Oman pääoman tuotto, % = $\frac{\text{tulos rahoituserien jälkeen - verot}}{\text{oma pääoma keskimäärin}}$ x 100 %